

**UCHWAŁA NR LVII/420/23
RADY MIEJSKIEJ WĄSOSZA**

z dnia 30 listopada 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wąsosz
na lata 2024 – 2030.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) Rada Miejska Wąsosza **uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wąsosz na lata 2024 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wąsosza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wąsosza

Wiesław Stolicki

Załącznik do uchwały Nr LVII/420/23
Rady Miejskiej Wąsosza
z dnia 30 listopada 2023 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY WĄSOSZ NA LATA 2024 – 2030

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	1
1. Definicja przemocy domowej	1
2. Rodzaje i formy przemocy	2
3. Podstawy prawne opracowania programu	3
4. Adresaci programu	3
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE	
1. Charakterystyka gminy	4
2. Skala zjawiska przemocy w gminie	6
2.1. Instytucje świadczące wsparcie	6
3. Analiza SWOT	13
III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	
1. Cel główny programu	15
2. Cele szczegółowe programu	15
IV. REALIZACJA PROGRAMU	
1. Koordynator, podmioty odpowiedzialne	18
2. Monitoring i ewaluacja	18
3. Finansowanie	18
Spis tabel	19

I WPROWADZENIE

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy, wynikającym z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn. zm.). Niniejszy program ma charakter długofalowy, jego działania obejmą lata 2024 – 2030. Program adresowany jest do społeczności lokalnej gminy Wąsosz, w celu podjęcia działań profilaktycznych zmierzających do zmniejszenia występowania zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców oraz wsparcia osób i rodzin uwikłanych w przemoc.

1. Definicja przemocy domowej

Przemoc domowa w myśl ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystując przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy jej członkami. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, co w konsekwencji doprowadza do stopniowej dezorganizacji życia rodzinnego.

2. Rodzaje i formy przemocy

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy domowej:

- Przemoc fizyczna – naruszenie nietykalności fizycznej
- Przemoc psychiczna – naruszenie godności psychicznej
- Przemoc seksualna – naruszenie intymności
- Przemoc ekonomiczna – naruszanie własności
- Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej
- Zaniechanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich

Możliwe stosowane formy przemocy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
Przemoc fizyczna	bicie, szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie i inne
Przemoc psychiczna	izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne
Przemoc seksualne	zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne
Przemoc ekonomiczna	niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, i inne
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej	wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne
Zaniechanie	niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, pozostawienie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, i inne

Źródło: Dane Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

3. Podstawy prawne opracowania programu

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Niniejszy Program został opracowany przez pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu, członka Zespołu Interdyscyplinarnego. Jest zgodny z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy to:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165),
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939),
- 5) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171 z późn. zm.),
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023, poz. 1870),
- 7) Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (M.P. 2023 poz. 1232),
- 8) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wąsosz na lata 2021 – 2027.

4. Adresaci programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wąsosz na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- 1) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej,
- 2) osób dotkniętych przemocą domową,
- 3) osób stosujących przemoc domową,
- 4) świadków przemocy domowej,
- 5) przedstawicieli instytucji, organizacji i służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

1. Charakterystyka gminy

Gmina Wąsosz jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie górowskim, w województwie dolnośląskim. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem miasto Wąsosz, będące siedzibą gminy oraz 31 sołectw: Baranowice, Bartków, Bełcz Mały, Bełcz Górny, Cieszkowice, Chocieborowice, Czeladź Wielka, Czarnoborsko, Dochowa, Drozdowice Małe, Drozdowice Wielkie Gola Wąsoska i Górka Wąsoska, Kakolno, Kowalowo, Kamień Górowski, Lechitów, Lubiel, Ługi-Uniślawice, Płoski, Pobiel, Rudna Mała, Rudna Wielka, Sułów Wielki, Świniary, Wiewierz, Wiklina, Wodniki, Wrząca Śląska, Wrząca Wielka, Zbaków Dolny, Zbaków Górny, na które składa się 35 miejscowości.

Gminę Wąsosz na dzień 31 grudnia 2022 roku zamieszkiwało 6 997 osób, z tego 2 637 osób to mieszkańcy miasta Wąsosz. Podział mieszkańców ze względu na płeć i wiek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura demograficzna mieszkańców gminy Wąsosz według stanu na dzień 31.12.2022 r.

Przedział wiekowy	Kobiety	Mężczyźni
0 – 17 lat	653	677
18 lat – 59 lat	1 895	2 251
60 lat – i więcej	987	534

Źródło: dane pozyskane z Ewidencji Ludności gminy Wąsosz

W Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec 2022 r. było zarejestrowanych 266 mieszkańców gminy Wąsosz. Poniższa tabela prezentuje strukturę i bilans osób bezrobotnych.

Tabela 3. Struktura osób bezrobotnych – mieszkańców gminy Wąsosz zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, według stanu na dzień 31.12.2022 r.

Wyszczególnienie	Razem	Kobiety
Ogółem	266	167
Zamieszkali na wsi	183	117
Bez kwalifikacji zawodowych	92	63
Osoby do 30 roku życia	76	56
Długotrwale bezrobotne	160	102
Powyżej 50 roku życia	63	23

Źródło: statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Górze

Na terenie Gminy Wąsosz funkcjonują trzy publiczne szkoły podstawowe: w Płskach, Czarnoborsku i Wąsoszu oraz jedno przedszkole samorządowe, przy którym działa Klub Dziecięcy. Według stanu na dzień 1 września 2022 r. liczba uczniów w poszczególnych szkołach przedstawiała się następująco:

Tabela 4. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych w gminie Wąsosz, według stanu na dzień 1.09.2022 r.

Placówka	Liczba dzieci
Szkoła Podstawowa w Płskach	55
Szkoła Podstawowa w Czarnoborsku	145
Zespół Szkół w Wąsoszu	383
Przedszkole Samorządowe w Wąsoszu	98
Klub Dziecięcy w Wąsoszu	21

Źródło: raport o stanie gminy Wąsosz w 2022 r.

Działalność kulturalna w gminie świadczona jest przez Zespół Placówek Kultury w Wąsoszu oraz Bibliotekę Publiczną w Wąsoszu wraz z filią w Kamieniu Górowskim, które zajmują się upowszechnianiem kultury, sztuki i tradycji, organizacją imprez gminnych oraz zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

W ramach działalności sportowej, na terenie gminy działa klub sportowy Stowarzyszenie Orla Wąsosz, klub sportowy Wiewierzanka Wiewierz oraz klub sportowy Endorfiny.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną podstawową opiekę zdrowotną w dwóch niepublicznych przychodniach zdrowia. W gminie działają 2 apteki.

Pomoc społeczną w gminie świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu, którego działalność często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, co sprzyja efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

2. Skala zjawiska przemocy w gminie

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy domowej na terenie gminy. Problemem przemocy jest zjawiskiem trudnym do zbadania, jego skalę oszacowano opierając się na statystykach instytucji i organów działających w gminie Wąsosz tj. Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Rewir Dzielnicowych.

2.1. Instytucje świadczące wsparcie

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom w tym zakresie.

Tabela 5. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie Wąsosz

L.p.	Nazwa jednostki	Adres
1	Urząd Miejski	Plac Wolności 17, 56-210 Wąsosz
2	Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Krzywa 11, 56-210 Wąsosz
3	Zespół Interdyscyplinarny	

4	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii	ul. Krzywa 11, 56-210 Wąsosz
5	Punkt konsultacyjno -informacyjny dla osób uzależnionych lub współuzależnionych	
6	Grupa AA „ORLA”	
7	Grupa wsparcia dla osób uzależnionych	
8	Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych	

Urząd Miejski Wąsosza w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym m.in.: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Gmina zapewnia nieodpłatną pomoc psychologiczną dla swoich mieszkańców. Wiele osób zarówno dorosłych jak i dzieci skorzystało z tej formy pomocy, odbywając cykliczne spotkania z psychologiem. Poniższa tabela prezentuje liczbę osób, które w latach 2020-2022 skorzystały z pomocy psychologicznej.

Tabela 6. Liczba mieszkańców korzystających z nieodpłatnej pomocy psychologicznej w latach 2020-2022

Liczba osób, które skorzystały z pomocy psychologicznej	2020	2021	2022
Dorośli	33	30	21
Dzieci	15	16	15

Źródło: dane pozyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu

Pomocy oraz wsparcia rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej udziela **Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu**. Ośrodek jest instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą również do nich osoby i rodziny doświadczające przemocy, zarówno ofiary jak i sprawcy. Poniżej przedstawiono dane dotyczące beneficjentów Ośrodka, którym w latach 2020-2022 przyznano pomoc.

Tabela 7. Beneficjenci objęci wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu w latach 2020-2022

Liczba beneficjentów	2020	2021	2022
Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia	179	174	210
Liczba osób w tych rodzinach	377	365	404
Liczba złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy	114	106	106
Liczba złożonych wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny	26	21	133
Liczba przyznanych stypendiów i zasiłków szkolnych	88	71	75

Źródło: dane pozyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu

Dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, można przyznać wsparcie Asystenta rodziny. Jego zadaniem jest pomoc w poprawie sytuacji życiowej rodziny, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin, które były objęte wsparciem asystenta rodziny w gminie Wąsosz w latach 2020-2022.

Tabela 8. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Wąsosz w latach 2020-2022

Zakres danych	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętym wsparciem asystenta rodziny	10	11	11
^{W tym} Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	3	3	4

Źródło: dane pozyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu

Ponadto w przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka, pracownicy socjalni dokonują weryfikacji zgłoszenia. W momencie uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej, wypełniają formularz „Niebieska Karta – A”, który niezwłocznie przekazują do Zespołu Interdyscyplinarnego, w celu uruchomienia szerokiego systemu pomocy rodzinie doświadczającej przemocy. W ramach procedury Niebieskiej Karty pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc,
- składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej.

Utworzenie i działalność **Zespołu Interdyscyplinarnego** w gminie jest obowiązkiem wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, a także kuratorzy sądowi. Po nowelizacji przepisów ustawy nowy Zespół Interdyscyplinarny w Wąsoszu został powołany Zarządzeniem Nr 978/2023 Burmistrza Wąsosza z dnia 12 września 2023 r., po uprzednim podpisaniu porozumień z przedstawicielami podmiotów. W skład zespołu wchodzi siedem osób.

Działalność zespołu interdyscyplinarnego ma na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej i stworzenia systemu ochrony dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc. Członkowie Zespołu oraz grup diagnostyczno – pomocowych w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty dokonują oceny i diagnozy sytuacji domowej rodziny, tworzą i realizują plan pomocy rodzinie, podejmują indywidualną pracę z rodziną, w której istnieje przypuszczenie, że wystąpiła przemoc.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu w latach 2020- 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu w latach 2020-2022

Zakres danych	2020	2021	2022
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty - A”	17	21	13
W tym sporządzone przez Policję	16	20	8
W tym sporządzone przez pracowników socjalnych	1	1	5
Liczba posiedzeń grup roboczych	60	83	49
Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedur „Niebieskie Karty”	23	32	19
Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”	5	18	14

Źródło: dane pozyskane od Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu

Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu, jednoznacznie wynika, iż w latach 2020-2022 w większości przypadków osobami stosującymi przemoc domową byli mężczyźni. W analizowanym okresie 62 kobiety, 84 dzieci i 8 mężczyzn doświadczyło przemocy domowej. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób dotkniętych przemocą domową oraz sprawców przemocy.

Tabela 10. Liczba osób doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową w Gminie Wąsosz w latach 2020-2022

Zakres danych	2020	2021	2022
Liczba osób dotkniętych przemocą domową	42	66	43
W tym kobiety	17	30	15
W tym mężczyźni	2	2	4
W tym dzieci	23	34	24
Liczba osób stosujących przemoc domową	19	30	19
W tym kobiety	2	2	3
W tym mężczyźni	17	27	16
W tym dzieci	0	1	0

Źródło: dane pozyskane od Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu

Ponadto z obserwacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w większości rodzin dotkniętych przemocą domową występuje problem uzależnienia od alkoholu lub środków odurzających. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Na terenie gminy działa **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii**, która w ramach swoich zadań prowadzi m. in. rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii, wysyła wnioski do Sądu w sprawie leczenia uzależnienia, wnioskuje o opinie do biegłych sądowych. Poniższa tabela przedstawia liczbę otrzymanych przez Komisję wniosków o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu.

Tabela 11. Liczba działań podjętych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2020-2022

Zakres danych	2020	2021	2022
Liczba otrzymanych wniosków	25	30	24
Liczba osób uzależnionych, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy	15	18	19

Źródło: dane pozyskane od GKRPAiPN w Wąsoszu

Pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym a także dotkniętym przemocą domową świadczy **Punkt konsultacyjno – informacyjny**. W ramach działalności Punktu można uzyskać kompleksowych informacji i porad na temat form pomocy, instytucji świadczących pomoc. Poniższa tabela prezentuje liczbę osób, które skorzystały z porad Punktu w latach 2020-2022.

Tabela 12. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie konsultacyjno – informacyjnym w latach 2020-2022

Zakres danych	2020	2021	2022
Osoby z problemem alkoholowym	26 osób 149 porad	80 osób 365 porad	45 osób 290 porad
Dorosłym członkom rodzin	33 osoby 110 porad	33 osoby 97 porad	48 osób 109 porad
Osoby doznające przemocy domowej	5 osób 22 porady	12 osób 41 porad	12 osób 29 porad
Osoby stosujące przemoc domową	3 osoby 18 porad	11 osób 60 porad	12 osób 48 porad

Źródło: dane pozyskane od GKRPAiPN w Wąsoszu

Na terenie gminy Wąsosz działa grupa wsparcia dla osób uzależnionych, na spotkania której uczęszcza około 20 osób oraz grupa dla osób współuzależnionych, która liczy 15 osób. Systematyczne spotkania pomagają osobom uzależnionym od alkoholu w utrzymaniu trzeźwości własnej, a członkom ich rodzin pozwalają zrozumieć problem uzależniania.

Funkcjonuje również grupa AA „ORLA”, jej uczestnicy na otwartych mitingach dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby rozwiązywać swój wspólny problem i pomagać innym w wyzdrowieniu z alkoholizmu.

Za bezpieczeństwo na terenie gminy Wąsosz odpowiada **Komenda Powiatowa Policji w Górze – Rewir Dzielnicowych w Wąsoszu**. Przedstawiciele Policji nie tylko przeprowadzają interwencje, ale w ramach szeroko rozumianej profilaktyki uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Z pozyskanych danych statystycznych można zauważyć wzrost interwencji domowych na terenie miasta i gminy Wąsosz. Należy zaznaczyć, że w trakcie interwencji domowej funkcjonariusze Policji, w przypadkach wystąpienia przemocy domowej wypełniają formularz „Niebieska Karta – A”, który w dalszej kolejności jest realizowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Dzielnicowi w ramach procedury Niebieskiej Karty w szczególności: przeprowadzają z osobą stosującą przemoc domową rozmowę o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą, uczestniczą w pracach grup diagnostyczno – pomocowych, składają systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej. Poniższa tabela prezentuje liczbę przeprowadzonych interwencji na terenie gminy Wąsosz w latach 2020 – 2022.

Tabela 13. Interwencje Policji w gminie Wąsosz w latach 2020-2022

Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez Policję	2020	2021	2022
miasto Wąsosz	17	25	33
Teren wiejski	68	72	72

Źródło: dane pozyskane od Rewiru Dzielnicowych w Wąsoszu

Istotną rolę w budowaniu systemu wsparcia dla dzieci i młodzieży odgrywają **placówki oświatowe**, które podejmują liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy. W przypadku niepokojących dysfunkcji i szerszego zdiagnozowania dziecka, można skorzystać z **Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Górze**, która zapewnia szerszy dostęp do specjalistów: psychologa, pedagoga, logopedy czy terapeuty.

Ponadto Zespół Interdyscyplinarny współpracuje z **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Górze**, jednostką powiatową, która m.in. realizuje programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc, oferuje doradztwo oraz pomoc specjalistyczną – psychologiczną i prawną. W 2021 r. Zespół Interdyscyplinarny skierował 12 osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej, do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, z tego 7 osób nie podjęło współpracy z PCPR, 3 osoby wyraziły gotowość do udziału w programie, 2 osoby nie wyraziły zgody na udział w programie, 1 osoba zgłosiła się dobrowolnie. W 2022 r. skierowano 8 osób, z których 1 nie podjęła współpracy z PCPR, 1 osoba wyraziła gotowość do udziału w programie, 3 osoby nie wyraziły zgody na udział w programie, wobec 3 osób działania będą podjęte w 2023 r.

W ramach swojej działalności Zespół Interdyscyplinarny, w uzasadnionych przypadkach kieruje również wnioski do Sądu Rejonowego w Głogowie – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, o wgląd w sytuację rodziny dotkniętej przemocą, zawiadamia także Prokuraturę Rejonową w Głogowie o możliwości popełnienia przestępstwa.

3. Analiza SWOT

Analiza SWOT służy do porządkowania oraz identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Poniższa analiza została opracowana, po dokonaniu oceny zastanego systemu wspierania rodziny oraz pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.

Tabela 14. Analiza SWOT w obszarze wspierania rodziny i profilaktyki przemocy domowej w gminie Wąsosz

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego • dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • współpraca służb działających na rzecz rodzin oraz w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy • zapewnianie dostępu do nieodpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową oraz uzależnionymi • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> • nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej • zwiększająca się liczba stwierdzonych aktów przemocy w rodzinach i rosnąca liczba Niebieskich Kart • rosnąca liczba uzależnień wśród członków rodzin • niewielkie zainteresowanie udziałem w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej • dalsze rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę • realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych • podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę • dalsza realizacja programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych, wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • rozpad rodzin przez rozwody, separacje, wyjazdy zagraniczne • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej • wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży • uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Cel główny programu

Celem główny Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wąsosz na lata 2024 – 2030 jest:

Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Wąsosz oraz zmniejszenie występowania tego zjawiska wśród społeczności lokalnej.

2. Cele operacyjne programu i kierunki działań

Cel 1: Diagnoza oraz podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: Rozwijanie działań na rzecz ochrony oraz wsparcia osób i rodzin doznających przemocy domowej.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: Doskonalenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 1: Diagnoza oraz podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki
Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na poziomie lokalnym	2024 – 2030	OPS, ZI, GKRPAiPN placówki oświatowe, Policja,	Liczba diagnoz
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej	2024 – 2030	OPS, ZI, GKRPAiPN placówki oświatowe, Policja, Kościół	Liczba i rodzaj podjętych działań

Prowadzenie prelekcji, pogadanek, spotkań na temat przemocy domowej oraz realizacja programów profilaktycznych	2024 – 2030	OPS, ZI, GKRPAiPN placówki oświatowe, Policja,	Liczba i rodzaj podjętych działań Liczba uczestników
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy domowej	2024 – 2030	Placówki oświatowe, placówki kultury	Liczba i rodzaj podjętych działań Liczba uczestników
Podejmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji wśród dzieci i młodzieży	2024 – 2030	Placówki oświatowe, placówki kultury	Liczba i rodzaj podjętych działań Liczba uczestników

Cel 2: Rozwijanie działań na rzecz ochrony oraz wsparcia osób i rodzin doznających przemocy domowej

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki
Praca socjalna	2024 – 2030	OPS	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci pracy socjalnej
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia	W razie zaistnienia takiej potrzeby	OPS, PCPR	Liczba osób, którym udzielono wsparcia
Organizowanie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	2024 – 2030	UM, OPS, Policja, GKRPAiPN, placówki oświatowe, Sąd, ochrona zdrowia,	Liczba osób, którym udzielono wsparcia
Pomoc finansowa	2024 – 2030	OPS	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki
Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych	W razie zaistnienia takiej potrzeby	ZI	Liczba osób, które skierowano do udziału w programach
Uświadamianie osób stosujących przemoc domową o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy	2024 – 2030	OPS, Policja, ZI	Liczba i rodzaj podjętych działań
Izolowanie osób stosujących przemoc domową od osób doświadczających przemocy	W razie zaistnienia takiej potrzeby	Policja, Sąd, Prokuratura	Liczba i rodzaj podjętych działań
Pomoc sprawcom przemocy w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych	W razie zaistnienia takiej potrzeby	OPS, GKRPAiPN, ZI, Policja	Liczba i rodzaj podjętych działań

Cel 4: doskonalenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki
Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	2024 – 2030	OPS, Policja, GKRPAiPN, placówki oświatowe, Sąd, ochrona zdrowia, instytucje pozarządowe	Liczba posiedzeń zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych
Ścisła współpraca podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	2024 – 2030	OPS, Policja, GKRPAiPN, placówki oświatowe, Sąd, ochrona zdrowia, instytucje pozarządowe	Liczba i rodzaj podjętych działań
Doskonalenie kompetencji pracowników służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy	2024 – 2030	OPS, Policja, GKRPAiPN, placówki oświatowe	Liczba i rodzaj odbytych szkoleń

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. Koordynator, podmioty odpowiedzialne

Koordynatorem Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań zawartych w Programie są: Burmistrz Wąsosza, Rada Miejska Wąsosza, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu, Zespół Interdyscyplinarny w Wąsoszu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Wąsoszu, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

2. Monitoring i ewaluacja

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

3. Finansowanie

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Wąsosz na lata 2024 – 2030 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

Spis tabel

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy – str. 2

Tabela 2. Struktura demograficzna mieszkańców gminy Wąsosz według stanu na dzień 31.12.2022 r. – str. 4

Tabela 3. Struktura osób bezrobotnych – mieszkańców gminy Wąsosz zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, według stanu na dzień 31.12.2022 r. – str. 5

Tabela 4. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych w gminie Wąsosz, według stanu na dzień 1.09.2022 r. – str. 5

Tabela 5. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie Wąsosz – str. 6

Tabela 6. Liczba mieszkańców korzystających z nieodpłatnej pomocy psychologicznej w latach 2020-2022 – str. 7

Tabela 7. Beneficjenci objęci wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsosz w latach 2020-2022 – str. 8

Tabela 8. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Wąsosz w latach 2020-2022 – str. 8

Tabela 9. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Wąsoszu w latach 2020-2022 – str. 10

Tabela 10. Liczba osób doświadczających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową w Gminie Wąsosz w latach 2020-2022 – str. 10

Tabela 11. Liczba działań podjętych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2020-2022 – str. 11

Tabela 12. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie konsultacyjno – informacyjnym w latach 2020-2022 – str. 11

Tabela 13. Interwencje Policji w gminie Wąsosz w latach 2020-2022 – str. 12

Tabela 14. Analiza SWOT w obszarze wspierania rodziny i profilaktyki przemocy domowej w gminie Wąsosz – str. 14